

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה כ.

עין משפט
נר מצוה

קו א מיי פ"א מהל'
קידוש המשג' ה"ל א'
קו ב ג מיי פ"ג (ופ"ה)
מהל' קידוש המשג'
הלכה טו טז ז י"ז

רבינו חננאל (המשך)
יום הכפורים. ומאן דאמר
משום ירקיא, אמר, מיתאי
אפשר לקביר עמי, וזן
גורים. והביים הללו שאמרו
ועלא זר אחא, דא לומר
עששו אותם בית דין סעד
למסורת שכירם שבתן
מעברין (כענין) (כמו
שארזן) שיעקב עיבור
השנה באביב, ויתנין אין
מעברין השנה לא מפני
דגזין ולא מפני טלאין ולא
מפני גזלות שלא פריחו,
דומן אביבא לא משא.
ואקשינן ליתין אם נראה
החורש בזמנו, והוא ליל
לעברין ליה לא לול
משום צורך שנתראה
לבות דין לעבר, והתני
רבה בר שמואל יכול
כשם שמעברין את השנה
לצורך, מפני אביב, כן
מעברין את החורש לצורך,
ת"ל החדש הוא לכם, כזה
ראה וקדש. ופריך רבה
אין מקדישין לצורך, אבל
מעברין החדש לצורך,
ותריץ ליה דרבה בר
שמואל הכי, יכול כשם
שמעברין את השנה,
על אביב, ואת החדש,
לצורך השנה, כן מחסרין
ומקדישין את החדש
לצורך. ת"ל החדש הוא
לכם, כזה ראה וקדש. וכי
הא דאמר ר' יהושע בן לוי
מאיימין עליהו כדי לתווך
בזן ולא יתקיימו בדריתן
ויצטרפו, אי צטרפי
לבות דין, ואין מאיימין
על העדים על החדש שלא
נראה בזמנו, והוא ליל
ל, כלומר אין מאיימין
אותן ואמריין לתן החדש
והיעידו כי ההוא שנראה
לכם ענין כיתתא, הלכנה
היתה, ומקדישין אותו
ביום שלשים אם הוצרכו
בת דין לחסור, אלא
לא תסתיין עליהו כדי
לקדשו כבת שלא נראה
בזמנו, כלומר מעברין ולא
מחסרין. ואקשינן לרבה
איני והא שלח ליה ר'
יהודה נשיאה לר' אמי,
הווי יודיעין ויתשרי וזולתי
של ר' יוחנן היה מלמדנו,
מאיימין על העדים של
חדש שלא נראה בזמנו
לקדשו, שאניפ' שלא
ראו בבעלי אלא ענין
כיתתא, יעידו כי ראנו.
ופריך אבי ואמר הכי,
הא דר' יהושע בן לוי
קיימא בכל החדשים וזולתי
ניסן ותשרי, ור' יוחנן
קיימא בניסן ותשרי וזולתי
שארי ירחי, ותבחר לנו
דבר אבי כי כך הם
כאשר פרישנו, מתלמוד
בבא מציעא דשקלי טרי
הייא מלתא בתלת פרק
ראווי בית דין וכל ישראל
אסקותו הכי, ולא פליגי,
מה דמר ר' יצירה בשם
ר' יהושע בן לוי אין
מעמעמין על שלא נראה
לקדשו, בשאר ירחי, ומה
דמר רבא מעמעמין על
שלא נראה לקדשו, וזן

מאי טיבותא (עבדינן). שמעברין חלול דמוטב שלא יעברו כדי
שלא יחא תרי וימין מספק:
בין מלפניה בין מלאחריה. רצינו תס לא גרס מלפניה דלס חל
ראש השנה וסוכות מלפניה תיפוק ליה משום מתיה דמקלע
יום הכפורים צחחד צצנת:

ש"ר ח' ר' יהודה נשיאה רבני
אמי. אין זה רבי יהודה
נשיאה שהמיר השמן צפרק אין
מעמעדין (ע"ז דף לו. וס) שהיה ציני
רצ ושמואל דההוא צנו של ר"ג
צן רבי יהודה הנשיא והאי דהכא
תלמידו של ר' יוחנן דהוא כייף
לרצ ושמואל(א):

הא בניסן ובתשרי. פי' צקונטרס
שהמועדות מלויין צהן מקדישין
לצורך צשאר ירחי לא וי"מ איפכא:
ואם היתה שנה מעוברת חמשה.
צערין (דף ט:) פריך והא
איכא יומא ו' דתלמין שני משום דכל
שנה עודפת ארבעה ימים שמונה
שעות מתע"פ חלקים ואותן חלקים
מנצטרפין ליום שלם לקוף שלשים
שנה ומשני משום דליתיה בכל שנה
לא קחשיב:

עברוה לאלוה אמר עולא ידעי חברין בבלאי מאי טיבותא עבדינן בהדיהו
מאי טיבותא עולא אמר משום ירקיא רבי אחא בר חנינא אמר משום מתיא
מאי בנייהו איכא בנייהו ויה"כ שחל להיות אחר השבת מאן דאמר משום
מתיא מעברין ומאן דאמר משום ירקיא לאימת קא בעי להו לאורתא
לאורתא טרח ומייתי ולמ"ד משום ירקיא לעבריה משום מתיא אלא איכא
בנייהו וי"מ הסמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה מ"ד משום ירקיא
מעברין ומאן דאמר משום מתיא אפשר בעממי ולמ"ד משום מתיא
לעבריה משום ירקיא אפשר בחמימי אי הכי מאי שנא לדידן אפילו לדידהו
נמי לדידן חביל לן עלמא לדידהו לא חביל להו עלמא איני והתני רבה בר
שמואל ביכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין את החדש
לצורך ת"ל והחדש הזה לכם ראש חדשים כזה ראה וקדש אמר ר' רבא לא
קשיא כאן לעברו כאן לקדשו והכי קאמר יכול כשם שמעברין את השנה
ואת החדש לצורך כך מקדישין את החדש לצורך תלמוד לומר החדש הזה
לכם כזה ראה וקדש וכי הא דאמר רבי יהושע בן לוי מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו לעברו ואין מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו איני והא שלח ליה רבי יהודה נשיאה לרבי אמי הווי יודיעין שכל
ימיו של רבי יוחנן היה מלמדנו מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו אע"פ שלא ראוהו יאמרו ראינו אמר אביי לא קשיא הא בניסן
ותשרי הא בשאר ירחי רבא אמר הא דתני רבה בר שמואל אחרים היא
דתניא א' אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש
השנה אלא ד' ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה רב דימי
מנהדרעא מתני איפכא מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו
לקדשו ואין מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו מ"מ
האי

העולם יש לנו הכל לפי צדצל עמוקה היא ואינה ארך הרים וגבעות כא"י ואין שולט זה אורי ואין צני ארך ישראל צריכין לעבר משום
מתיא ומשום ירקיא אלא צצצילנו: איני. וכי מעברין חודש לצורך: כשם שמעברין את השנה לצורך. מפני האצבי והתקופה ופירות
האילן כדאימת צפרק קמא דסנהדרין (דף י"א): כזה ראה וקדש. כיון שנתראה קדש צו ציוס: לעברו. לעשות את החסר מלא לצורך
מוטב: לקדשו. ציוס שלשים והלכנה לא נראית ואם ימתינו עד יום מחר יהא שנת ויה"כ סמוכין אין מקדישין לצורך: וה"ק יכול כשם שמעברין
לצורך כך מקדישין לצורך פ"ל כזה ראה וקדש. ראה תחלה ואח"כ קדש חלל כשנתה מעברו ראה וקדש: הוא: מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו. ציוס שלשים שיחרישו צצציל לעברו: ואין מאיימין. ציוס שלשים על העדים שלא ראוהו ואין צריכין לקדשו
היום כדי להפריד שנת מיום הכפורים ואימרו ראינו ויעידו שקר: היום מנמדנו מאיימין נו'. אס חנון צריכין לעשותו חסר: ניסן
ופשרי. שהמועדות מלויין צהן מקדישין לצורך: צשאר ירחי. לא אסר מה לזוך לנו צשאר חדשים לחסר ולעבר כגון אותה
ששינוי צמסכת ערכין (דף ה:) אין פוחזין מארבעה חדשים המעוברין צשנה ולא נראה לעבר יותר על שמונה והתם מפרשין הטעם
ואם יעברו שמונה וזכה לא נראית ציוס שלשים מנאל צריכין לאיים עליהן לומר ראינו צצציל לקדש: הא דני רצה. שאין
מעברין ולא מקדישין לצורך: אחרים היא. דלמתי לעולם כל החדשים אחד מלא אחד חסר כסדר מולד הלכנה שמתחדשת
לעולם כסוף כ"ט ימים ומחאה שהן חמשים ותשעה לשני חדשים: ארבעה ימים. אס נקבע עשיו צחחד צצנת יהא לשנה
מנאל נחמה להלן ארבעה ימים: ואם היתה שנה מעוברת ה'. שמוסיפין עליה חדש חסר שדומה להן מן שבעים שלימים יום אחד:
האי

מעמעמין על שנראה לעברו, על ניסן ועל תשרי. רבא אמר הא דתני רבה בר שמואל אחרין היא, דלית ליה כעור בהדשין כלל,
דתני אין בין ראש השנה ואין בין עצרת לעצרת אלא ד' ימים בלבד, ואם היתה שנה מעוברת חמשה. פ"ר אין שנה
לעולם אלא אחד ולא ואחד חסר, והן שני ימים, יוצאין הווי ישראו ד' ימים. ואם היא מעוברת, חדש העבור כ"ט ימים הוא,
כ"ח ימים יוצאין הווי ישראו יום, חרי ה' ימים. רב דימי מתני איפכא, מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו לקדשו,
דאמריין הדיא כיתתא שריאתה, לבנה הייתה, דלא מתיזתו כשיקרא, ואין מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו,

אלא אי אמרת לעולם חסר אמאי מחללינן
משום "דמצוה לקדש על הראייה איכא
דאמרי א"ר נחמן אף אנן נמי תנינא על
שני חדשים מחללין את השבת על ניסן ועל
תשרי אי אמרת בשלמא לעולם חסר משום
הכי מחללינן דמצוה לקדש על הראייה אלא
אי אמרת זמנין מלא זמנין חסר אמאי
מחללינן נעבריה האידנא ונקדשיה למחר
אי דאקלע יום שלשים בשבת ה"נ הכא
במאי עסקינן דאקלע יום שלשים ואחד
בשבת דמצוה לקדש על הראייה מתיב רב
כהנא (כ) כשהמקדש קיים מחללין אף על כולן
מפני תקנת הקרבן מדכולוהו לאו משום
דמצוה לקדש על הראייה ניסן ותשרי נמי
לאו משום דמצוה לקדש על הראייה אי
אמרת בשלמא זמנין מלא זמנין חסר משום
הכי מחללינן אלא אי אמרת לעולם חסר
אמאי מחללינן תיובתא כי אתא עולא אמר
עברוה לאלוה אמר עולא ידעי חברין בבלאי מאי טיבותא עבדינן בהדיהו
מאי טיבותא עולא אמר משום ירקיא רבי אחא בר חנינא אמר משום מתיא
מאי בנייהו איכא בנייהו ויה"כ שחל להיות אחר השבת מאן דאמר משום
מתיא מעברין ומאן דאמר משום ירקיא לאימת קא בעי להו לאורתא
לאורתא טרח ומייתי ולמ"ד משום ירקיא לעבריה משום מתיא אלא איכא
בנייהו וי"מ הסמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה מ"ד משום ירקיא
מעברין ומאן דאמר משום מתיא אפשר בעממי ולמ"ד משום מתיא
לעבריה משום ירקיא אפשר בחמימי אי הכי מאי שנא לדידן אפילו לדידהו
נמי לדידן חביל לן עלמא לדידהו לא חביל להו עלמא איני והתני רבה בר
שמואל ביכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין את החדש
לצורך ת"ל והחדש הזה לכם ראש חדשים כזה ראה וקדש אמר ר' רבא לא
קשיא כאן לעברו כאן לקדשו והכי קאמר יכול כשם שמעברין את השנה
ואת החדש לצורך כך מקדישין את החדש לצורך תלמוד לומר החדש הזה
לכם כזה ראה וקדש וכי הא דאמר רבי יהושע בן לוי מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו לעברו ואין מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו איני והא שלח ליה רבי יהודה נשיאה לרבי אמי הווי יודיעין שכל
ימיו של רבי יוחנן היה מלמדנו מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו אע"פ שלא ראוהו יאמרו ראינו אמר אביי לא קשיא הא בניסן
ותשרי הא בשאר ירחי רבא אמר הא דתני רבה בר שמואל אחרים היא
דתניא א' אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש
השנה אלא ד' ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה רב דימי
מנהדרעא מתני איפכא מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו
לקדשו ואין מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו מ"מ
האי

אלא אי אמרת לעולם חסר אמאי מחללינן
משום "דמצוה לקדש על הראייה איכא
דאמרי א"ר נחמן אף אנן נמי תנינא על
שני חדשים מחללין את השבת על ניסן ועל
תשרי אי אמרת בשלמא לעולם חסר משום
הכי מחללינן דמצוה לקדש על הראייה אלא
אי אמרת זמנין מלא זמנין חסר אמאי
מחללינן נעבריה האידנא ונקדשיה למחר
אי דאקלע יום שלשים בשבת ה"נ הכא
במאי עסקינן דאקלע יום שלשים ואחד
בשבת דמצוה לקדש על הראייה מתיב רב
כהנא (כ) כשהמקדש קיים מחללין אף על כולן
מפני תקנת הקרבן מדכולוהו לאו משום
דמצוה לקדש על הראייה ניסן ותשרי נמי
לאו משום דמצוה לקדש על הראייה אי
אמרת בשלמא זמנין מלא זמנין חסר משום
הכי מחללינן אלא אי אמרת לעולם חסר
אמאי מחללינן תיובתא כי אתא עולא אמר
עברוה לאלוה אמר עולא ידעי חברין בבלאי מאי טיבותא עבדינן בהדיהו
מאי טיבותא עולא אמר משום ירקיא רבי אחא בר חנינא אמר משום מתיא
מאי בנייהו איכא בנייהו ויה"כ שחל להיות אחר השבת מאן דאמר משום
מתיא מעברין ומאן דאמר משום ירקיא לאימת קא בעי להו לאורתא
לאורתא טרח ומייתי ולמ"ד משום ירקיא לעבריה משום מתיא אלא איכא
בנייהו וי"מ הסמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה מ"ד משום ירקיא
מעברין ומאן דאמר משום מתיא אפשר בעממי ולמ"ד משום מתיא
לעבריה משום ירקיא אפשר בחמימי אי הכי מאי שנא לדידן אפילו לדידהו
נמי לדידן חביל לן עלמא לדידהו לא חביל להו עלמא איני והתני רבה בר
שמואל ביכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין את החדש
לצורך ת"ל והחדש הזה לכם ראש חדשים כזה ראה וקדש אמר ר' רבא לא
קשיא כאן לעברו כאן לקדשו והכי קאמר יכול כשם שמעברין את השנה
ואת החדש לצורך כך מקדישין את החדש לצורך תלמוד לומר החדש הזה
לכם כזה ראה וקדש וכי הא דאמר רבי יהושע בן לוי מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו לעברו ואין מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו איני והא שלח ליה רבי יהודה נשיאה לרבי אמי הווי יודיעין שכל
ימיו של רבי יוחנן היה מלמדנו מאיימין על העדים על החדש שלא נראה
בזמנו לקדשו אע"פ שלא ראוהו יאמרו ראינו אמר אביי לא קשיא הא בניסן
ותשרי הא בשאר ירחי רבא אמר הא דתני רבה בר שמואל אחרים היא
דתניא א' אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש
השנה אלא ד' ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה רב דימי
מנהדרעא מתני איפכא מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו
לקדשו ואין מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו מ"מ
האי

חילול צנת דידיהו אלא סיהו המועדות
צומנן צפי תולדות הלבנה: אלא
אי אמרת לעולם חסר אמאי מחללינן.
צלאו דידיהו נמי האידנא מקדישין
ליה: ידעי חברין צצלאי. כלומר
נותנין לצ להכיר טובה שעושין עמהם
צני ארך ישראל שעיצרו את חלול:
משום ירקיא. להפריד שנת ויום
טוב זה מזה כדי שלא יכמושו ירקות
הנאכלות כשהן שחין צצנת שאחר
יו"ט או ציו"ט שאחר צצנת: משום
מתיא. להפריד שנת ויום הכפורים
זה מזה שלא יסריח מת שימות צאחד
מהן סיהא ראשון ולא יקבר לא היס
ולא למחר: מאי צצנייהו. מרווייהו
איתיהו: יום הכפורים שחל להיות
אחר צצנת. אס לא יעברוהו: מ"ד
משום מתיא מעברין. ודמין ליוס
הכפורים ליוס שני צצנת: אימת
צני לה. לירקות: לאורתא. ערמ
יום הכפורים: לאורתא ערמ
ומיית. ואין צריך ללקט ע"ש הלכך
לא מעברין: אפשר צעממי. דלמר
מר (פ"ה דף ו.) מת ציו"ט ראשון
יתעסקו צו עממין: צחמימי. שורס
צחמין וסחורות לקדמותן: לדידן
חביל לן עלמא. אנו צבל חס לנו

העולם יש לנו הכל לפי צדצל עמוקה היא ואינה ארך הרים וגבעות כא"י ואין שולט זה אורי ואין צני ארך ישראל צריכין לעבר משום
מתיא ומשום ירקיא אלא צצצילנו: איני. וכי מעברין חודש לצורך: כשם שמעברין את השנה לצורך. מפני האצבי והתקופה ופירות
האילן כדאימת צפרק קמא דסנהדרין (דף י"א): כזה ראה וקדש. כיון שנתראה קדש צו ציוס: לעברו. לעשות את החסר מלא לצורך
מוטב: לקדשו. ציוס שלשים והלכנה לא נראית ואם ימתינו עד יום מחר יהא שנת ויה"כ סמוכין אין מקדישין לצורך: וה"ק יכול כשם שמעברין
לצורך כך מקדישין לצורך פ"ל כזה ראה וקדש. ראה תחלה ואח"כ קדש חלל כשנתה מעברו ראה וקדש: הוא: מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו. ציוס שלשים שיחרישו צצציל לעברו: ואין מאיימין. ציוס שלשים על העדים שלא ראוהו ואין צריכין לקדשו
היום כדי להפריד שנת מיום הכפורים ואימרו ראינו ויעידו שקר: היום מנמדנו מאיימין נו'. אס חנון צריכין לעשותו חסר: ניסן
ופשרי. שהמועדות מלויין צהן מקדישין לצורך: צשאר ירחי. לא אסר מה לזוך לנו צשאר חדשים לחסר ולעבר כגון אותה
ששינוי צמסכת ערכין (דף ה:) אין פוחזין מארבעה חדשים המעוברין צשנה ולא נראה לעבר יותר על שמונה והתם מפרשין הטעם
ואם יעברו שמונה וזכה לא נראית ציוס שלשים מנאל צריכין לאיים עליהן לומר ראינו צצציל לקדש: הא דני רצה. שאין
מעברין ולא מקדישין לצורך: אחרים היא. דלמתי לעולם כל החדשים אחד מלא אחד חסר כסדר מולד הלכנה שמתחדשת
לעולם כסוף כ"ט ימים ומחאה שהן חמשים ותשעה לשני חדשים: ארבעה ימים. אס נקבע עשיו צחחד צצנת יהא לשנה
מנאל נחמה להלן ארבעה ימים: ואם היתה שנה מעוברת ה'. שמוסיפין עליה חדש חסר שדומה להן מן שבעים שלימים יום אחד:
האי

העולם יש לנו הכל לפי צדצל עמוקה היא ואינה ארך הרים וגבעות כא"י ואין שולט זה אורי ואין צני ארך ישראל צריכין לעבר משום
מתיא ומשום ירקיא אלא צצצילנו: איני. וכי מעברין חודש לצורך: כשם שמעברין את השנה לצורך. מפני האצבי והתקופה ופירות
האילן כדאימת צפרק קמא דסנהדרין (דף י"א): כזה ראה וקדש. כיון שנתראה קדש צו ציוס: לעברו. לעשות את החסר מלא לצורך
מוטב: לקדשו. ציוס שלשים והלכנה לא נראית ואם ימתינו עד יום מחר יהא שנת ויה"כ סמוכין אין מקדישין לצורך: וה"ק יכול כשם שמעברין
לצורך כך מקדישין לצורך פ"ל כזה ראה וקדש. ראה תחלה ואח"כ קדש חלל כשנתה מעברו ראה וקדש: הוא: מאיימין על העדים על
החדש שנראה בזמנו. ציוס שלשים שיחרישו צצציל לעברו: ואין מאיימין. ציוס שלשים על העדים שלא ראוהו ואין צריכין לקדשו
היום כדי להפריד שנת מיום הכפורים ואימרו ראינו ויעידו שקר: היום מנמדנו מאיימין נו'. אס חנון צריכין לעשותו חסר: ניסן
ופשרי. שהמועדות מלויין צהן מקדישין לצורך: צשאר ירחי. לא אסר מה לזוך לנו צשאר חדשים לחסר ולעבר כגון אותה
ששינוי צמסכת ערכין (דף ה:) אין פוחזין מארבעה חדשים המעוברין צשנה ולא נראה לעבר יותר על שמונה והתם מפרשין הטעם
ואם יעברו שמונה וזכה לא נראית ציוס שלשים מנאל צריכין לאיים עליהן לומר ראינו צצציל לקדש: הא דני רצה. שאין
מעברין ולא מקדישין לצורך: אחרים היא. דלמתי לעולם כל החדשים אחד מלא אחד חסר כסדר מולד הלכנה שמתחדשת
לעולם כסוף כ"ט ימים ומחאה שהן חמשים ותשעה לשני חדשים: ארבעה ימים. אס נקבע עשיו צחחד צצנת יהא לשנה
מנאל נחמה להלן ארבעה ימים: ואם היתה שנה מעוברת ה'. שמוסיפין עליה חדש חסר שדומה להן מן שבעים שלימים יום אחד:
האי

מאן דאמר משום מתיא, הדיא דאיקלע כ"ט באלול (עבר שבת) (בשבת), חל ראש שנה
לריות באחד בשבת, ואם חל כ"ט באלול יום חמישי, מיקלע ראש שנה כערב שבת, ולא יתכן שתי קדושות כאחת. (עולא)
נ"ר אחא אמר מעברין לאלוה, חשב בדעתו משום מתיא דלא איסרוהו. כלומר, אם ישאר המת שני ימים יסריחו (ל) וכן יום
הכפורים שחל להיות באחד בשבת או כערב שבת כיוצא בו. אבל (אס) משום ירקיא לא מעברין, איפשר בחמימי. פי' אע"ג
דימייין ירקיא, איפשר למיכל מניהו. ויש אומרים למישליקהו ולבשוליהו ולמישביקהו בחמימי, דאכיל לתן במוצאי

(א) לקמן ט' (ב) הלח"מ
פ"ג דין מ"ג לק"מ העמק
אמר רב (ל' א) (א) [ותין]
ערכין פ"א ה"ד לעל
ו: שנת פו: סוכה מ':
ערכין ט': (ד) ויקלע ט':
(ע) ענין ג"ה דף טזו
ד"ה קלל, (ז) י"ל דשעי
וימלא דתלמי,

תורה אור השלם
1. החדש הזה לכם
ראש חודשים ראשון הוא
לכם לקדשי השנה:
שמות י"ב כ

הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה איכא דלמתי
כי קס"ד חילול שבת
משום מתיא: (ז) ד"ה
העבריה האידנא ביום
שלשים א"ז

מוסף רש"י
מפני תקנת הקרבן: על
ר"ס שיקרי צומט (קס"ו)
אלא ד' ימים
בלבד. ראה רש"י ומוסף
רש"י לעיל ז. ו

רבינו חננאל

מתנן ובשמהמקדש קיים
ויצאין אף על כולן
מפני תקנת קרבן, כד
החדשים כולן לאו משום
דמצוה לקדש על הראייה,
ניסן ותשרי נמי לאו
משום דמצוה לקדש
על הראייה, אלא משום
תקנת המועדות. אלא אי
אמרת בשלמא זמנין
מלא זמנין חסר, משום
הכי מחללינן אלא אי
אמרת לעולם חסר [אמאי]
מחללינן תיובתא. ורג
לעדות רבי יהושע בן לוי
דאמר לעולם שני אחרים
חסרין, הא מתניתין
תיובתא עליה, ולא עמד
אלא עדות ר' יסאי משום
הכי זכריה ומלאכי. כי אתא
עולא אמר עברוה לאלול.
כלומר אצטרין כפי צ"ח
לפין המסורת היתה כ"ד
בית דין (לא הווי מגלין
אלא אותו למזומנין לעיין)
דברו זה מפני שבת
ועיבורה לאילול, [ונמפני
(שקראו) (מה נקרא) סדן
העבור, מפני שבת
לא הווי מגלין אותו אלא
למזומנין לעיין דברו זה.
והיא אותה שנה יום
שלשים לאילול יום הסוכן
לשבת בין מלפניה בין
מלאחריה. וכיון שראה
(שלא) [עולא] כי עיבור
לא היה מגלין אותו אלא
לו שבת דין מעברין על
צורך השנה, שלא יבא
ראש שנה כערב שבת ולא
(בשאר) [באחד] שבבת,
אלא חבר שתי קדושות
כאחד, מפני כבוד משה,
אז כגון שמחת יום טוב
בתענוג ירקו וכיוצא בהן.
וחלילה לעבר אלא על
המסורת שפסודה ביום
משמש רבינו, אבל מי
שלא נתגלו [לן] העיקרים
(מרומים) [נזמנה] כי על
כל צורך מעברין, ועל זה
אמר עולא אין שם צורך
לדבר אלא משום ירקיא,
וכי אחא אמר משום מתיא. פי' מאן דאמר משום מתיא, הדיא דאיקלע כ"ט באלול (עבר שבת) (בשבת), חל ראש שנה
לריות באחד בשבת, ואם חל כ"ט באלול יום חמישי, מיקלע ראש שנה כערב שבת, ולא יתכן שתי קדושות כאחת. (עולא)
נ"ר אחא אמר מעברין לאלוה, חשב בדעתו משום מתיא דלא איסרוהו. כלומר, אם ישאר המת שני ימים יסריחו (ל) וכן יום
הכפורים שחל להיות באחד בשבת או כערב שבת כיוצא בו. אבל (אס) משום ירקיא לא מעברין, איפשר בחמימי. פי' אע"ג
דימייין ירקיא, איפשר למיכל מניהו. ויש אומרים למישליקהו ולבשוליהו ולמישביקהו בחמימי, דאכיל לתן במוצאי

(א) מדברי רבינו ז'ו אלו נראה דני אחתיהו ליה לנו בגמ' דלמ"ד משום ירקיא לא חייס משום מתיא כלל משום דלפטר בעממי אכל י"ע דהא צ"כיה א"ח בעממי.